

Nederland moet van de suiker af

Bestrijding van overgewicht staat hoog op de agenda van het kabinet, dat in het kader van een 'nationaal preventieakkoord' met maatschappelijke organisaties over maatregelen praat. Volgens een uitgelekt concept-akkoord komt er geen suikertaks, maar wordt suikervrije frisdrank gesubsidieerd. 'Dit klinkt toch een beetje alsof men vooral de frisdrankindustrie tevreden wil houden', zegt hoogleraar finance Henriëtte Prast.

➔ **PAGINA 10**

Hoe de overheid ons van de suiker af wil krijgen

In de strijd tegen obesitas beslist het kabinet de komende tijd of het de verbruikstaks schrapt voor suikervrije dranken. Maar werkt dat wel en is de overheid niet te betuttelend?

Nederland slijbt dicht. De helft van de volwassenen is te zwaar, 14,2% lijdt volgens cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek aan een vorm van obesitas. Dat is bijna een verdrievoudiging ten opzichte van eind jaren tachtig. Bestrijding van overgewicht staat hoog op de agenda van het kabinet, dat in het kader van een 'nationaal preventieakkoord' met maatschappelijke organisaties aan een 'thematafel' over maatregelen praat. Een van de opties is het goedkoper maken van suikervrije (fris)drank.

Grote groepen Nederlanders krijgen veel meer suiker binnen dan goed voor ze is. Een kind dat twee blikjes cola drinkt, slurpt ongeveer 70 gram suiker op. In de laatste Richtlijnen Goede Voeding, uit 2015, richt de Gezondheidsraad zijn pijlen nadrukkelijk op zulke dranken. Die zorgen voor extra kilo's en verhogen de kans op diabetes. Het advies luidt kort en bondig: 'Drink zo min mogelijk suikerhoudende dranken.'

Volgens de partijen aan de thematafel kan de consument daarbij wel een duwtje in de goede richting gebruiken. Zij willen daarom de belasting op frisdrank zonder suiker verlagen, zo staat in een in het AD uitgelekt conceptakkoord waarover de komende tijd knopen worden doorgehakt. Als de verbruiksbelasting (een soort accijns) van 8,83 cent per liter wordt afgeschaft, zo is de gedachte, zal de consument eerder suikerloze en lightdranken kopen.

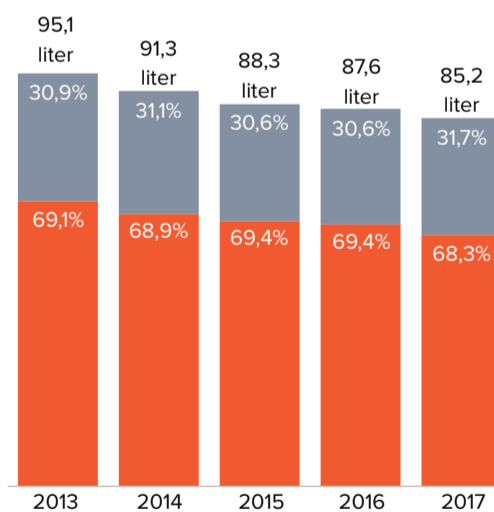
SUBSIDIE OP SUIKERVRIJ

Het belasten van fris met suiker is volgens de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) een 'effectieve ingreep om de suikerconsumptie te verminderen'. Dat is niet de maatregel waar in Nederland over wordt gesproken. Suikerhoudend fris — ook het blikje cola met 35 gram suiker — wordt in het plan namelijk niet duurder. Suikervrij wordt gesubsidieerd. 'Dit klinkt toch een beetje alsof men vooral de frisdrankindustrie tevreden wil houden', reageert hoogleraar finance aan de Universiteit van Tilburg en expert op het gebied van gedragseconomie Henriëtte Prast zuinig.

Liefst met suiker

Aantal liter gedronken frisdrank per hoofd van de bevolking, daarvan is:

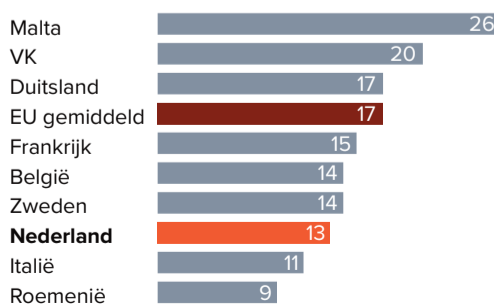
■ percentage light
■ percentage met suiker

© FD | Bron: FWS

Malta aan kop

Obesitas onder meerderjarigen in EU, in %

© FD | Bron: Eurostat

Prast rekt voor: 'Als je fris met suiker duurder maakt, en het gedrag van consumenten verandert niet, dan heb je in elk geval extra belastinginkomsten waarmee je als kabinet de kosten van obesitas kunt betalen. Verandert het gedrag wel, dan heb je minder inkomsten, maar je bent ook minder geld kwijt aan obesitas.'

Dit jaar levert de verbruiksbelasting de schatkist naar verwachting € 267 mln op. Saillant detail: eind 2011 wilde het toenmalige kabinet de uitvoeringstechnisch lastige heffing nog helemaal afschaffen, ook voor suikerhoudende dranken. Dat ging niet door, tot ergernis van de branche. In de daaropvolgende jaren werd de heffing juist verhoogd, van € 7,91 tot € 8,83 per hectoliter.

HUIVER VOOR SUIKERTAKS

De frisdrankenbranche is huiverig voor een suikertaks naar Brits voorbeeld, zoals die daar in april is ingevoerd, en ziet meer in zelfregulering en afspraken. De Nederlandse vereniging Frisdranken, Waters, Sappen wijst er graag op dat de branche zonder fiscale prikkels het aantal calorieën in frisdrank in 2017 al met 20% had verminderd. Het met het ministerie van VWS overeengekomen doel was 10%, en pas in 2020.

'Daarmee hebben we betere resultaten geboekt dan waar ook ter wereld met fiscale maatregelen', zegt Raymond Gianotten, directeur van de vereniging die opkomt voor de belangen van de frisdrankindustrie. Over de lopende gesprekken wil hij niets zeggen, maar hij vindt het vreemd dat bij maatregelen om overgewicht aan te pakken vooral naar frisdrank wordt gekeken. Dik zijn heeft meer oorzaken.

Consumptiesocioloog Hans Dagevos van Wageningen University is niet onder de indruk van de stappen die de branche zet. 'Kijk naar de obesitascijfers. Daar heeft de aanpak van de "markt" dus toe geleid.' Hij vindt het hoog tijd dat de overheid de consument gaat helpen. 'En ja,' zegt Dagevos, 'met die 8,8 cent per liter gaan we het natuurlijk niet redden, maar het is een begin, een goed signaal.'

In het Verenigd Koninkrijk leidde de invoering van de suikertaks niet alleen tot bijval. Britten protesteerden tegen wat zij zagen als een nieuwe vorm van betutteling door de 'nanny

In het kort

- Ernstig overgewicht neemt al jaren toe.
- Kabinet overweegt suikervrije dranken goedkoper te maken door verbruiksbelasting te schrappen.
- Volgens sommige experts is duurder maken van suikerhoudende dranken, zoals Britse suikertaks, effectiever.
- Sturende overheid krijgt ook kritiek, rechters kijken strenger naar onderbouwing.

Meer online
Dossier
fd.nl/zorg

